

И не само това.

Тъкмо митът за юнаци, претърпял толкова метаморфози в поетическото ни възприемане на света, с неговата емоционална и смислова неизчерпаемост обединява времената в съдбините на един етнос, той е и минало, и сегашно, обърнати към оцеляването на общността, към нейното прераждане. В крайна сметка тъкмо чрез този юнак народът вижда и усеща силата си, идентифицира се с него, за да повярва в своето историческо безсмъртие.

Поел в себе си цялото му минало, юнакът преживява непомерното страдание на този народ. Чрез строфите си поетът поднася причастие и чрез съдбата на героя си – изкуплението, през което трябва да се премине. Така баладата „Хаджи Димитър „ става песен за националното ни прераждане, знак за това, че народът е друг, подготвен за една велика и чудна саможертва.

Всичко това прави в частност тази творба един от ярките примери за плодотворния характер на фолклоризма в изграждането на националните култури. Както е известно, рецепцията на фолклорната традиция е една от градивните прояви на този процес. Високи постижения тук имаме тогава, когато по думите на един от големите познавачи на художествените явления Д. Лукач е налице „свое родно и самостоятелно доизграждане на самосъзнанието за националния живот и дори за живота на човечеството въобще“. Ботев не само постига това самоизграждане, той преобразява националното самосъзнание, използвайки – нека пак се позовем на Лукач – аурата на фолклорната традиция.

4

Нужно е да се подчертае, че възприемането на фолклорната традиция за Хаджи Димитър в съпоставка с творбата на Ботев може да ни донесе разочарования. Сравнени с нея, безхитростните думи на фолклорната песен губят своето достолепие. Сякаш цялата поетическа традиция на народа ни е овладяна и преобразена от великия поет, за да остане тя, фолклорната практика на българите бледо копие на своите минали завоевания.